

Humanister i alla länder, förenen eder!

Humanism är ett fint ord. Det står för öppenhet och tolerans, tro på människans möjligheter och alla människors lika värde. En humanist hyllar människans förmåga att kommunicera genom det talade språket, men också genom konst, musik och poesi. Humaniora, de humanistiska vetenskaperna, har väl fått sitt namn just genom att de i vid mening handlar om människans förmåga att uttrycka sig och reflektera över sig själv och sitt sammanhang. Sen behövs både naturvetare, tekniker och ekonomer som också är humanister. För om teknik, naturvetenskap och ekonomi inte värnar människans värde och storhet är vi illa ute. Och visst är många inom dessa discipliner uttalade och medvetna humanister.

En del humanister är kristna. De ser människans storhet som skapad och given av Gud och talar om den ansvariga människan som Guds medskapare. Andra humanister kallar sig inte kristna eller tillhöriga någon annan religion, men inte heller ateister. De kanske anar något mer än det mänskliga i tillvaron, men lägger tyngdpunkten i sin livshållning på människans ansvar och möjligheter. Och så finns de humanister som är uttalat ateistiska.

Det behövs många humanister i vår värld, många som arbetar med kraft för att värna människans plats och värde. Totalitära regimer av olika slag, med religiösa eller ateistiska förtecken, krossar dagligen människor runtom i världen. Regimkritiker fångas och torteras. Aidssjuka får inte vård därför att deras sjukdom förnekas. Kvinnor utnyttjas och våldtas utan att de som ser det reagerar. Och det värsta med detta, som Martin Luther King sa, är inte de onda människornas ondska utan de goda människornas tystnad.

Humanister i alla länder, förenen eder!

När Förbundet för Kristen Humanism bildades 1937 var det för att bekämpa nazismen och värna människovärdet. Dess föregångare hade kämpat för yttrandefrihet och rösträtt. Nu arbetar förbundet för fred i Palestina, för rättvis handel och för gott liv åt flyktingar och invandrare i vårt land. Liksom för en tolerant och öppen kyrka. Många andra organisationer med humanistisk ideologi arbetar för liknande mål.

Det förbund som tidigare hette Human-etiska förbundet, och som mest framträder som en kamporganisation mot religionen, kallar sig numera Humanisterna. Det är sorgligt, inte minst då de ofta framställer de sig som de enda riktiga humanisterna. Om humanism verkligen är deras viktigaste mål borde de nog nyansera sin religionskritik, och förena sig med alla människor av god humanistisk vilja för ett värdigt liv för alla människor.

Det behövs oändligt många humanister i världen i dag. Alla som kämpar för människans värde borde väl glädja sig åt att kunna förenas med dem som från andra utgångspunkter delar samma mål. Inte går de skarpa gränserna mellan kristen och ateist, mellan Gud och människa. Den går mellan befrielse och förtryck, mellan dogmatism och öppenhet, mellan solidaritet och likgiltighet. Att hamna på fel sida om den gränsen behöver både religiösa och ateister passa sig för.

Lisa Tegby,
präst i Umeå